

رای صادره در دویست و چهل و چهارمین و دویست و چهل و پنجمین

جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش

(هیأت اجرایی نظام آموزش و پرورش متوسطه)

مورخ ۸۰/۳/۸ و ۸۰/۱/۲۱

موضوع: شیوه نامه تطبیق کارنامه های دوره های مختلف آموزش متوسطه

با دروس دوره «سه ساله متوسطه سالی-واحدی»

فصل اول - تعاریف:

الف- دوره « ۶ ساله متوسطه »:

دانش آموز پس از اتمام دوره شش ساله ابتدایی وارد دوره متوسطه می شد. طول تحصیل در این دوره ۶ سال بود که به دو دوره سه ساله (سیکل اول و سیکل دوم) تقسیم می شد و دانش آموز پس از گذراندن سیکل دوم و موفقیت در امتحانات نهایی پایه ششم متوسطه، به اخذ مدرک دیپلم در رشته مربوط نائل می شد.

این دوره از مهرماه سال ۱۳۳۶ در واحدهای آموزشی متوسطه به اجرا در آمد.

ب- دوره « ۴ ساله متوسطه »:

دانش آموز پس از اتمام دوره پنج ساله ابتدایی و دوره سه ساله راهنمایی تحصیلی وارد دوره متوسطه می شد. طول تحصیل در این دوره ۴ سال بود و دانش آموز پس از گذراندن این دوره و موفقیت در امتحانات نهایی پایه چهارم متوسطه، به اخذ مدرک دیپلم در رشته مربوط نائل می شد.

این دوره از مهرماه سال ۱۳۵۳ در واحدهای آموزشی متوسطه به اجرا در آمد.

ج- دوره « سه ساله متوسطه به شیوه نیم سالی-واحدی »:

دانش آموز پس از اتمام دوره پنج ساله ابتدایی و دوره سه ساله راهنمایی تحصیلی وارد دوره متوسطه می شد. طول تحصیل در این دوره سه سال و هر سال تحصیلی مشتمل بر ۲ نیمسال و یک دوره تابستانی بود و دروس به شیوه واحدی در نیمسال های تحصیلی و دوره تابستانی به دانش آموز ارائه می شد. دانش آموز پس از گذراندن حداقل ۹۶ واحد درسی در رشته مربوط، به اخذ مدرک دیپلم نائل می شد.

این دوره از مهرماه سال ۱۳۷۱ به تدریج در واحدهای آموزشی متوسطه به اجرا در آمد.

د- دوره «سه ساله متوسطه به شیوه سالی- واحدی»:

دانش آموز پس از اتمام دوره پنج ساله ابتدایی و دوره سه ساله راهنمایی تحصیلی وارد دوره متوسطه می شود، طول تحصیل در این دوره سه سال است و دروس به شیوه واحدی و به صورت پیوسته در طول سال تحصیلی به دانش آموز ارائه می شود و دانش آموز پس از گذراندن حداقل ۹۶ واحد درسی در رشته مربوط به اخذ مدرک دیپلم نائل می شود. این دوره از مهرماه سال ۱۳۷۸ در واحدهای آموزشی متوسطه به اجرا در آمد.

فصل دوم- شیوه اجرا

۱- متقاضی موضوع این شیوه نامه پس از تطبیق وضعیت و بر اساس کارنامه تطبیق مجاز خواهد بود به عنوان دانش آموز صرفاً در واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا به شیوه داوطلبان آزاد (متفرقه) مطابق مفاد آیین نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور ادامه تحصیل دهد.

۲- تطبیق کارنامه های دوره «۶ ساله متوسطه»:

۱-۲ برابر رأی صادره در یکصد و هشتاد و سومین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۵۸/۱۲/۱۹ گواهی نامه پایان تحصیلات دوره اول متوسطه (سیکل اول) یا کارنامه قبولی سال سوم متوسطه در حکم گواهی نامه پایان دوره راهنمایی تحصیلی می باشد. لذا دارنده گواهی نامه یا کارنامه فوق می تواند با رعایت سایر شرایط دروس پایه اول دوره متوسطه را انتخاب کرده و ادامه تحصیل دهد. هدایت تحصیلی این قبیل افراد صرفاً بر اساس نمرات دروس پایه اول متوسطه برابر ضوابط مربوط انجام می شود.

۲-۲ دارنده کارنامه قبولی پایه چهارم متوسطه دوره مذکور (در همه رشته ها) به عنوان قبول پایه اول دوره «سه ساله متوسطه به شیوه سالی- واحدی» شناخته می شود و کلیه واحدهای درسی پایه اول متوسطه (برابر جدول دروس) به عنوان قبولی از وی پذیرفته می شود. برای این قبیل افراد تنظیم نمون برگ هدایت تحصیلی ضروری نیست و این قبیل افراد می توانند در یکی از رشته های شاخه نظری یا شاخه کاردانش موجود در منطقه به انتخاب خود ثبت نام کنند و ادامه تحصیل دهند.

۳-۲ دارنده کارنامه قبولی پایه پنجم و یا مردودی پایه ششم دوره مذکور در همه رشته ها می تواند به یکی از روش های ذیل ادامه تحصیل دهد.

الف) در امتحانات نهایی دروس مندرج در جدول شماره (۱) در یکی از رشته های شاخه نظری صرفاً به صورت داوطلب آزاد (متفرقه) در نوبت های خرداد، شهریور و دی ماه شرکت کند و در صورت اخذ نصاب قبولی در کلیه دروس مذکور، گواهی نامه پایان تحصیلات دوره سه ساله متوسطه رشته مربوط در شاخه نظری را دریافت کند.

ب) در صورت تمایل به ادامه تحصیل در شاخهٔ کاردانش کارنامه قبولی پایه پنجم وی معادل دروس عمومی، انتخابی، اختیاری و تکمیل مهارت پذیرفته می شود و می تواند با ارائه گواهی نامه های استاندارد های مهارت در یکی از رشته های مهارتی شاخهٔ کاردانش به اخذ دیپلم در رشتهٔ مهارتی مربوط نائل شود.

تبصره- دارنده کارنامه قبولی پایه پنجم دورهٔ مذکور در رشته های فنی و حرفه ای و کشاورزی (علاوه بر بندهای الف و ب) می تواند در امتحانات نهایی یا داخلی دروس مندرج در جدول شماره (۱/۱) یکی از رشته های مرتبط شاخهٔ فنی و حرفه ای صرفاً به صورت داوطلب آزاد (متفرقه) در نوبتهای خرداد، شهریور و دی ماه شرکت کند و در صورت اخذ نصاب قبولی در کلیه دروس مذکور، گواهی نامه پایان تحصیلات دورهٔ سه ساله متوسطه رشتهٔ مربوط در شاخهٔ فنی و حرفه ای را دریافت کند.

۳ - تطبيق کارنامه های دورهٔ «۴ ساله متوسطه»:

۱-۳- دارنده کارنامه قبولی پایه اول متوسطه دورهٔ مذکور به عنوان قبول پایه اول دورهٔ «سه ساله متوسطه به شیوه سالی- واحدی» شناخته می شود و کلیه واحدهای درسی پایه اول (برابر جدول دروس) به عنوان قبولی از وی پذیرفته می شود. برای این قبیل افراد تنظیم نمون برگ هدایت تحصیلی ضروری نیست و می توانند در یکی از رشته های شاخهٔ نظری یا شاخهٔ کاردانش موجود در منطقه به انتخاب خود ثبت نام کنند و ادامه تحصیل دهند.

۲-۳- دارنده کارنامه قبولی پایه دوم متوسطه دورهٔ مذکور (در همه رشته ها) به عنوان قبول پایه دوم دورهٔ متوسطه سالی واحدی شناخته می شود و می تواند در یکی از رشته های شاخهٔ نظری به انتخاب خود ثبت نام کند و ادامه تحصیل دهد. در این صورت کلیه واحدهای درسی پایه های اول و دوم رشته ای که ادامه تحصیل می دهد به عنوان قبولی از وی پذیرفته می شود.

چنانچه این قبیل افراد تمایل به ادامه تحصیل در شاخهٔ کاردانش داشته باشند کارنامه قبولی پایه دوم آنان معادل دروس عمومی، انتخابی، اختیاری، کارورزی از آنان پذیرفته می شود و می توانند با گذراندن دروس تکمیل مهارت (به استثنای کارورزی) و ارائه گواهی نامه های استاندارد های مهارت در یکی از رشته های مهارتی شاخهٔ کاردانش (مطابق جدول دروس) به اخذ دیپلم کاردانش در رشتهٔ مهارتی مربوط نائل شوند.

۳-۳- دارنده کارنامه قبولی پایه سوم و یا مردودی پایه چهارم دورهٔ مذکور در همه رشته ها می تواند به یکی از روشهای ذیل ادامه تحصیل دهد.

الف) در امتحانات نهایی دروس مندرج در جدول شماره (۱) در یکی از رشته های شاخهٔ نظری صرفاً به صورت داوطلب آزاد (متفرقه) در نوبت های خرداد، شهریور و دی ماه شرکت کند و در صورت اخذ حد نصاب قبولی در کلیه دروس مذکور، گواهی نامه پایان تحصیلات دورهٔ سه ساله متوسطه رشتهٔ مربوط در شاخهٔ نظری را دریافت کند.

ب) در صورت تمایل به ادامه تحصیل در شاخهٔ کاردانش کارنامه قبولی پایه سوم وی معادل دروس عمومی، انتخابی، اختیاری و تکمیل مهارت پذیرفته می شود و می تواند با ارائه گواهی نامه های استانداردهای مهارت در یکی از رشته های مهارتی شاخهٔ کاردانش به اخذ دیپلم در رشتهٔ مهارتی مربوط نائل شود.

تبصره- دارنده کارنامه قبولی پایه سوم و یا مردودی پایه چهارم فنی و حرفه ای و کشاورزی و همچنین دارنده کارنامه قبولی پایه چهارم و یا مردودی پایه پنجم دورهٔ پنج ساله فنی و حرفه ای شبانه (علاوه بر بندهای الف و ب) می تواند در امتحانات نهایی یا داخلی دروس مندرج در جدول شماره (۱/۱) یکی از رشته های مرتبط شاخهٔ فنی و حرفه ای صرفاً به صورت داوطلب آزاد (متفرقه) در نوبتهای خرداد، شهریور و دی ماه شرکت کند و در صورت اخذ نصاب قبولی در کلیه دروس مذکور، گواهی نامه پایان تحصیلات دورهٔ سه ساله متوسطه رشتهٔ مربوط در شاخهٔ فنی و حرفه ای را دریافت کند.

۴ - تطبیق کارنامه های دورهٔ «سه ساله به شیوه نیم سالی - واحدی»:

۴-۱- کارنامه تحصیلی دانش آموز دورهٔ «سه ساله متوسطه به شیوه نیم سالی - واحدی» برابر جداول پیوست (در شاخهٔ نظری جداول شماره ۲/۱ الی ۲/۴ و در شاخهٔ فنی و حرفه ای جداول شماره ۳/۱ الی ۳/۳۹ و در شاخهٔ کاردانش جدول شماره ۴) با عناوین دروس دورهٔ «سه ساله متوسطه به شیوه سالی - واحدی» مطابقت داده می شود و نمرات قبولی دروس مندرج در این کارنامه برای دروس معادل در «شیوه سالی - واحدی» منظور خواهد شد و دانش آموز باید مابقی دروس را با رعایت سایر شرایط انتخاب کند و بگذراند.

تبصره- در مواردی که چند عنوان درسی از دورهٔ «سه ساله متوسطه به شیوه نیم سالی - واحدی» مجموعاً برابر یک عنوان درسی دورهٔ «سه ساله متوسطه به شیوه سالی - واحدی» تطبیق شود، میانگین وزنی آخرین نمرات دانش آموز در آن دروس (مجموع حاصلضرب نمره هر درس در تعداد واحدهای آن، تقسیم بر مجموع واحدهای دروس) به عنوان نمره برای درس معادل منظور خواهد شد و در صورتی که به نصاب قبولی برسد از وی پذیرفته می شود.

۴-۲- دانش آموزی که در دورهٔ «سه ساله متوسطه به شیوه نیم سالی - واحدی» به یکی از رشته های شاخه های نظری یا کاردانش هدایت تحصیلی شده باشد پس از تطبیق دروس با دورهٔ «سه ساله متوسطه به شیوه سالی - واحدی» در همان شاخه و رشته ادامه تحصیل خواهد داد. برای دانش آموزی که هدایت تحصیلی نشده است و یا متقاضی تغییر رشته می باشد پس از تطبیق دروس، مطابق آیین نامه آموزشی دورهٔ متوسطه بزرگسالان هدایت تحصیلی (تعیین یا تغییر رشته) انجام می شود.

تبصره- دانش آموز شاخه فنی و حرفه ای پس از تطبیق می تواند در یکی از رشته های شاخه کاردانش یا شاخه نظری به تمایل خود ادامه تحصیل دهد در این صورت دروس عمومی وی با دروس سالی- واحدی مطابقت داده و پذیرفته می شود و سایر دروس گذرانده شده به میزان واحدهای تعیین شده به عنوان دروس انتخابی در شاخه نظری یا دروس انتخابی و اختیاری در شاخه کاردانش مورد پذیرش قرار می گیرد.

۳-۴- گواهی نامه های مهارتی که مشخصات آنها در فهرست مشخصات رشته های مهارتی شاخه کاردانش به شیوه سالی- واحدی درج شده باشد به میزان واحدهای تعیین شده در همان رشته مهارتی قابل پذیرش می باشد و چنانچه مشخصات این گواهی نامه ها در جدول دروس سالی- واحدی درج نشده باشد لیکن در جدول مجموعه رشته های مهارتی قبلی شاخه کاردانش تعریف شده باشد به میزان واحدهای تعیین شده معادل دروس اختیاری و کارورزی در رشته مهارتی مربوط از آنان پذیرفته می شود. در این صورت میانگین وزنی نمرات عملی و نظری گواهی نامه مهارت ارائه شده به جای نمره درس اختیاری و یا کارورزی منظور و موضوع در ستون ملاحظات کارنامه توضیح داده می شود.

۴-۴- چنانچه دانش آموزی در شیوه نیم سالی واحدی دروسی را گذرانده باشد که بر اساس جدول مربوط با دروس سالی واحدی قابل تطبیق نباشد، این دروس را می توان به میزان واحدهای تعیین شده به عنوان واحدهای دروس انتخابی از وی پذیرفت. در این صورت نمره درس گذرانده شده به جای نمره درس انتخابی منظور و موضوع در ستون ملاحظات کارنامه توضیح داده می شود.

۵- سایر موارد:

۵-۱- در اجرای ماده ۸۶ آیین نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور، فارغ التحصیلان دوره های (۶ ساله، ۴ ساله، ۳ ساله) متوسطه چنانچه بخواهند دیپلم

دوره «سه ساله متوسطه به شیوه سالی- واحدی» غیر متناظر با دیپلم خود در شاخه نظری را کسب کنند، باید همانند دانش آموزان موضوع بند های ۲-۳ و ۳-۳ این شیوه نامه در امتحانات دروس رشته مورد نظر شرکت کنند و در صورت موفقیت دیپلم رشته مربوط به آنان اعطاء می شود و چنانچه متقاضی دریافت دیپلم رشته های شاخه کاردانش باشند باید گواهی نامه های مهارت تعریف شده در قالب یک رشته مهارتی را از طریق دستگاه متولی استاندارد اخذ و ارائه کنند و نیز دروس تکمیل مهارت رشته مورد نظر (به استثنای درس کارورزی) را امتحان داده و با موفقیت بگذرانند.

۲-۵- نمرات دروس کارنامه تطبیق داده شده دانش آموز موضوع بند های (۲-۲) و (۳-۱) و (۳-۲) این شیوه نامه به عنوان قبولی و با درج علامت (x) از آنان پذیرفته می شود و نمرات این دروس در محاسبه معدل کل دانش آموزان منظور نخواهد شد، لذا معدل کل آنان صرفاً بر اساس نمرات مکتسبه از مابقی دروس که آنها را انتخاب کرده و گذرانده اند محاسبه می شود.

۳-۵- کارنامه و گواهی نامه دانش آموزان موضوع بندهای ۲-۳ و تبصره آن، ۳-۳ و تبصره آن و ۱-۵ این شیوه نامه که موفق به اخذ گواهی نامه پایان تحصیلات دوره سه ساله متوسطه می شوند فاقد معدل خواهد بود.

۴-۵- دانش آموزی که قبلاً با استفاده از شیوه نامه تطبیق در دوره «سه ساله متوسطه به شیوه نیمسالی- واحدی» تحصیل کرده، ولی تحصیل وی به پایان نرسیده است در صورت انتقال به دوره «سه ساله متوسطه به شیوه سالی- واحدی» کارنامه شیوه نیم سالی واحدی وی ملاک تطبیق خواهد بود.

۵-۵- دانش آموز و داوطلب آزاد متقاضی تطبیق باید جهت انجام امور تطبیق خود به اداره آموزش و پرورش مربوط مراجعه کند و اداره آموزش و پرورش نیز پس از بررسی کارنامه ها و مدارک تحصیلی وی حداکثر ظرف مدت دو هفته نسبت به صدور کارنامه تطبیق بر اساس رشته مربوط

برابر نمون برگ های پیوست شماره ۵ الی ۵/۵ و جداول شماره ۲/۱ الی ۲/۴ و ۳/۱ الی ۳/۳۹ و ۴) اقدام خواهد کرد. این کارنامه در دو نسخه تنظیم و نسخه اول برای ثبت نام، تحویل داوطلب و نسخه دوم جزء سوابق در اداره آموزش و پرورش نگهداری می شود.

تذکر - اداره آموزش و پرورش در صورت صلاحدید می تواند انجام امور تطبیق دانش آموزان را به یکی از واحدهای آموزشی بزرگسالان به تفکیک جنس و شاخه تحصیلی تفویض کند.

۵-۶- کارنامه های قبولی نظام قدیم دوره های « ۶ ساله متوسطه » و « ۴ ساله متوسطه » و کارنامه دوره « سه ساله متوسطه نیمسال واحدی » دانش آموز باید پس از طی مراحل تطبیق با عبارت « بر اساس دروس سالی - واحدی تطبیق داده شد » مهر شود.

۵-۷- دانش آموز باید هزینه انجام امور تطبیق را برابر تعرفه ای که از سوی اداره کل آموزش و پرورش استان اعلام می شود پرداخت کند. از محل این درآمد اداره کل آموزش و پرورش برای افرادی که انجام تطبیق را به عهده دارند برابر حق الزحمه پرداخت می کند.

موضوع: شیوه نامه تطبیق کارنامه های دوره های مختلف آموزش متوسطه با دروس دوره « سه ساله متوسطه سالی - واحدی » و جداول مربوط در دویست و چهل و چهارمین و دویست و چهل و پنجمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش مورخ ۸۰/۱/۲۱ و ۸۰/۳/۸ به تصویب رسید.

صحیح است به مورد اجرا گذارده شود.

علی اصغر فانی
معاون آموزشی

رونوشت: به دفتر / اداره کل / سازمان ..... جهت اطلاع و اقدام لازم ایفاد

می شود.

جدول شماره ۱- عناوین دروس شاخه نظری که دانش آموزان بندهای ۲-۳ و ۳-۳ و ۱-۵ باید در امتحان نهایی آن دروس شرکت کنند.

ردیف	عنوان رشته	عناوین دروس
۱	ادبیات و علوم انسانی	عربی (۳) ویژه علوم انسانی - تاریخ ایران و جهان (۲) - ادبیات فارسی تخصصی - آرایه های ادبی -
۲	علوم تجربی	شیمی (۳) و آزمایشگاه - زمین شناسی - زیست شناسی (۲) و آزمایشگاه -
۳	ریاضی - فیزیک	حسابان - جبر و احتمال - فیزیک (۳) و آزمایشگاه - شیمی (۳) و آزمایشگاه -

**جدول شماره ۱/۱- عناوین دروس شاخه فنی و حرفه ای که دانش آموزان
رشته های فنی و حرفه ای موضوع بندهای ۲-۳ و ۳-۳
باید در امتحان نهایی آن دروس شرکت کنند.**

ردیف	عنوان رشته	عناوین دروس
۱	تربیت بدنی	فیزیولوژی (۱)- شناخت تاسیسات و اماکن ورزشی-جدول مسابقات ورزشی
۲	معادن	فیزیک (۲)- اکتشاف معدن- فرآوری مواد معدنی
۳	صنایع فلزی	حفاظت و ایمنی- اجزاء ماشین- محاسبات فنی تخصصی
۴	طراحی و دوخت	الیاف نساجی- الگو (۲)- طراحی اندام و لباس
۵	ناوبری	مبانی رادار و وسایل کمک ناوبری- هواشناسی- زبان تخصصی
۶	مکانیک موتورهای دریایی	محیط زیست دریایی- استاتیک و دینامیک مقدماتی- مبانی هیدرولیک صنعتی
۷	الکترونیک و مخابرات دریایی	مبانی و مخابرات و رادیو- مبانی برق (۲)- فیزیک (۲)
۸	الکترونیک	مدارهای الکتریکی (۱) الکترونیک عمومی (۲)- مبانی مخابرات و رادیو
۹	الکتروتکنیک	مدارهای الکتریکی(۱)- ماشین های الکتریکی DC- ماشین های الکتریکی AC
۱۰	صنایع شیمیایی	شیمی تجزیه- عملیات دستگاهی در صنایع شیمیایی فرآیندهای شیمیایی
۱۱	مدیریت خانواده	بهداشت خانواده- روانشناسی رشد- حقوق خانواده در اسلام
۱۲	صنایع غذایی	اصول کنترل کیفیت- اصول تغذیه- سردخانه و انبار

نقشه کشی عمومی	نقشه کشی (۲) - محاسبات فنی (۲) - هندسه ترسیمی	۱۳
ساخت و تولید	محاسبات فنی (۲) - اجزاء ماشین (۱) - رسم فنی تخصصی	۱۴
سرامیک	ماشین آلات سرامیک - محاسبات در سرامیک - شیمی تخصصی سرامیک	۱۵
تاسیسات	نقشه کشی تاسیسات - تاسیسات حرارتی - تاسیسات برودتی	۱۶
کامپیوتر	زبان تخصصی - آشنایی با شبکه - برنامه سازی تجارتي	۱۷
متالورژی	اصول متالورژیکی ریخته گری - محاسبات فنی تخصصی - رسم مدل قالب	۱۸
گرافیک	علم مناظر و مرایا - طراحی (۲) - مبانی تصویر سازی	۱۹
نقشه کشی معماری	متره و برآورد - تاسیسات ساختمان - عناصر و جزئیات	۲۰
چاپ	فن آوری چاپ - مواد شناسی - محاسبات فنی تخصصی	۲۱
صنایع نساجی	بافندگی - چاپ و تکمیل نساجی - تاسیسات نساجی	۲۲
حسابداری بازرگانی	اصول حسابداری (۲) - حسابداری صنعتی - حسابداری شرکتها	۲۳
مکانیک خودرو	رسم فنی تخصصی - محاسبات فنی (۲) - اجزاء ماشین	۲۴
ساختمان	مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان - فن آوری ساختمانهای فلزی - ساختمانهای بتنی	۲۵
صنایع چوب و کاغذ	خواص فیزیکی و مکانیکی چوب - تکنولوژی سازه های چوبی - محاسبات فنی (۲) - صنایع چوب	۲۶

رشته های شاخه نظری

- /

- /

- - /

- /